

www.mevzuattakip.com.tr

Büyükşehir Statüsüne Geçecek Belediyeler ve Kapanacak Belediyeler Arasındaki Devir İşlemleri

UYARI: Makale'nin tamamına, sitemize üye girişi yaptıktan sonra ulaşabilirsiniz. Siteye üye değilseniz, lütfen ÜYE OL butonuna tıklayarak üye olunuz. Üyelik esnasında, girilen bilgilerin şüpheli olması halinde, üyeliğiniz silinecektir.

Büyükşehir Statüsüne Geçecek Belediyeler ve Kapanacak Belediyeler Arasındaki Taşınır ve Taşınmaz Mal, Hak, Alacak ve Borç Devir İşlemleri

Gazi SERT

İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü

06/12/2012 tarih ve 28489 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6360 sayılı "On Üç İilde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ve bu Kanunda 6447 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle; Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muęla, Ordu, Tekirdaę, Trabzon, Şanlıurfa ve Van illerinde, sınırları il mülki sınırları olmak üzere aynı adla büyükşehir belediyesi kurulmuş ve bu illerin il belediyeleri büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür. Yine, önceden kurulmuş olan Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya ve Samsun büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülki sınırı olarak belirlenmiştir.

Yeni kurulan 14 adet Büyükşehir Belediyesinin merkez ilçelerinde de yeni büyükşehir ilçe belediyeleri kurulmuştur.

Büyükşehir Belediyesi sınırları (mülki sınırlar) içerisinde kalan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak ilk mahalli idareler genel seçiminden geçerli olmak üzere bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılacaklardır.

Ayrıca, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından tespit edilen 2011 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sayım sonuçlarına göre nüfusu 2.000'in altında olan belediyelerin tüzel kişilikleri ilk mahalli idareler genel seçiminden geçerli olmak üzere kaldırılarak bu belediyeler köye dönüştürülmüştür.

6360 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin 1 inci fıkrasında; devir, tasfiye ve paylaşırma işlemlerini yürütmek üzere vali tarafından, bir vali yardımcısının başkanlığında, valinin uygun göreceği kurum ve kuruluş temsilcilerinin ve ilgili belediye başkanlarının katılımıyla devir, tasfiye ve paylaşırma komisyonu kurulacağı, bu komisyona yardımcı olmak üzere valinin görevlendirmesi ile alt komisyonlar da kurulabileceği;

3 üncü fıkrasında; tüzel kişilikleri kaldırılan belediye ve köylerin personeli, her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçlarının Komisyon kararıyla ilgisine göre bakanlıklara, büyükşehir belediyesi, bağlı kuruluşu veya ilçe belediyesine devredileceği ve devir işleminin ilk mahalli idareler genel seçimi itibarıyla uygulamaya konulacağı,

5 inci fıkrasında; tüzel kişilikleri kaldırılan il özel idarelerinin her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçlarının Komisyon kararıyla ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, valiliklere, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına, büyükşehir belediyesine ve bağlı kuruluşuna veya ilçe belediyesine devredilmesine karar verileceği ve devir işleminin yapılacak ilk mahalli idareler genel seçimi tarihinde uygulamaya konulacağı;

7 nci fıkrasında; büyükşehir belediyesine dönüşen il belediyesinin sahip olduğu her türlü taşınır, taşınmaz malları ve personelinin Komisyon kararıyla ilgisine göre büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyeleri ile bağlı kuruluşlar arasında paylaşırılacağı;

8 inci fıkrasında; büyükşehir ilçe belediyesi olan belediyelerce yürütölen su, kanalizasyon, katı atık depolama ve bertaraf, ulaşım, her çeşit yolcu ve yük terminalleri, toptancı halleri, mezbaha, mezarlık ve itfaiye hizmetlerine ilişkin olmak üzere personel, her türlü taşınır ve taşınmaz malları ve bu hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik yatırım, alacak ve borçlarının Komisyonca ilgisine göre büyükşehir belediyesi ile ilgili bağlı kuruluş arasında paylaşırılacağı,

Hükümleri getirilmiştir.

Bu makede, 30 Mart 2014 tarihinde gerçekleştirilecek Mahalli İdareler Genel Seçimi ile birlikte Büyükşehir statüsüne geçecek yerlerde tüzel kişilikleri sona ererek

mahalleye dönüşecek belediyelerin, Büyükşehir statüsüne dönüşecek il ve ilçe belediyelerinin; her türlü taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçlar ile hesap devirlerine ilişkin yapacakları işlemler üzerinde durulacaktır. Tabii ki, bu işlemlerin yapılabilmesi için Valilik tarafından kurulan Komisyon tarafından devir, tasfiye ve paylaşırma işlemlerinin tamamlanması ve bunlara ilişkin karar ve listelerin ilgili belediyelere ulaştırılması gerekmektedir.

Kapanan Kasaba Belediyelerinin Taşınır ve Taşınmaz Mal, Hak, Alacak ve Borçlarının Devri ile İdari ve Mali İşlerin Kapanış Kayıtları

Büyükşehir Belediyesi olan illerde bulunan kasaba belediyelerinin tüzelkişilikleri 30 Mart 2014 tarihinde gerçekleştirilecek Mahalli İdareler Genel Seçimi ile sona erecektir.

Valilik Komisyonunca hazırlanan devir, tasfiye ve paylaşırma işlemlerine ilişkin listelere göre kapanan belediyenin her türlü taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçları Komisyonca belirlenen kurumlara (ilçe belediyesi, büyükşehir belediyesi, su ve kanalizasyon idaresi ve diğer kamu kurumları) devredilecektir.

Belediyenin idari iş ve işlemlerine ilişkin olarak; encümen karar defteri, meclis karar defteri, kurum içi ve kurum dışı yazışmalara ilişkin defterler, dilekçe defteri ve diğer tüm defterlerin 30 Mart 2014 tarihi itibarıyla kapanış kayıtları yapılacaktır. Belediyenin bu tarihten sonra herhangi bir resmi işlem yapması mümkün değildir.

Yine aynı şekilde, Belediyenin mali iş ve işlemlerine ilişkin olarakta 30 Mart 2014 tarihi itibarıyla kapanış kayıtları yapılacak olup, bu tarihten sonra herhangi bir mali işlem (gelir ve gider işlemleri) yapılması mümkün değildir.

Mali işlemlere ilişkin kapanış kayıtlarının şu şekilde yapılması gerekir:

Devir işlemlerine başlamadan önce belediye tarafından geçici mizanlar çıkartılarak geçici mizanda yer alan faaliyet hesapları, bütçe hesapları ve ödenek hesapları Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 412 nci maddesine göre kapatılacak ve aynı Yönetmeliğin 449 ve 450 nci maddeleri uyarınca sayım tutanakları düzenlenecektir. Bu işlemlerin tamamlanmasını takiben kesin mizan düzenlenecek, kesin mizan düzenlendikten sonra varlık ve yükümlülüklerin ilgili kurumlara devrine ilişkin muhasebe kayıtları yapılacaktır.

Devredilen varlık ve yükümlülükler, karşılığında 500-Net Değer/Sermaye Hesabına borç veya alacak kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirilecektir. Bu işlemlere ilişkin muhasebe işlem fişleri, devir yapılacak kurumlar itibarıyla ayrı ayrı düzenlenecektir.

Devri yapılan maddi duran varlıkla birlikte bunların birikmiş amortismanları, 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilen yatırımlar ve 259- Yatırım Avansları Hesabında takip edilen avanslar da ilgili kuruma hesaben devredilecektir.

Nazım hesaplar ana hesap grubunda yer alan ve devredilmesi gereken hesaplar, ayrı bir muhasebe işlem fişinde karşılıklı çalıştırılarak kapatılacak ve bu fişin açıklamasında devredilen kurumun (ilçe belediyesi, büyükşehir belediyesi, su ve kanalizasyon idaresi ve diğer kamu kurumları) adı ve gerekli diğer bilgilere yer verilecektir.

Devredilen varlık ve yükümlülüklerin muhasebeleştirilmesine ilişkin bilgi ve belgelerin birer örneği yazı ekinde devredilen kurumlara gönderilecektir.

Yukarıda sayılan muhasebe işlemlerinin tamamlanmasını müteakip kapanış mizanı çıkarılacak ve bu mizanda sadece kapatma kaydı yapılacak hesaplar yer alacaktır.

Kapanış mizanı kontrol edildikten sonra borç bakiyesi veren hesaplar alacak, alacak bakiyesi veren hesaplar borç kaydı yapılarak tüm hesapların kapatılması sağlanacaktır.

Mali yılın başlangıç tarihi ile belediyenin tüzel kişiliğinin kalktığı tarih arasındaki döneme ilişkin idare hesabı Sayıştay'a gönderilecektir.

Belediyenin idari ve mali iş ve işlemlerine ilişkin bütün defter, belge ve kayıtlarından; su ve kanalizasyon, katı atık depolama ve bertaraf, ulaşım, her çeşit yolcu ve yük terminalleri, toptancı halleri, mezbaha, mezarlık ve itfaiye hizmetlerine ilişkin olanlar Büyükşehir Belediyesine, diğerleri ise ilçe belediyesine düzenlenecek tutanaklarla devredilecektir.

Büyükşehir İlçe Belediyesi Olan Belediyelerce Yapılacak İşlemler

Valilik Komisyonunca hazırlanan devir, tasfiye ve paylaşırma işlemlerine ilişkin listelere göre büyükşehir ilçe belediyelerinin yapacakları işlemleri iki bölüme ayırabiliriz;

Birincisi, Komisyonca kapanan belediye, köy ve il özel idarelerinden devredilen taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçlara ilişkin işlemler;

İkincisi ise; İlçe Belediyesinin su, kanalizasyon, katı atık depolama ve bertaraf, ulaşım, her çeşit yolcu ve yük terminalleri, toptancı halleri, mezbaha, mezarlık ve itfaiye hizmetlerine ilişkin olupta, yine Komisyonca Büyükşehir Belediyesi ile Su ve Kanalizasyon İdaresine devredilecek her türlü taşınır ve taşınmaz malları ve bu hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik yatırım, alacak ve borçların devrine ilişkin işlemlerdir.

Belediye, köy ve il özel idarelerinden Komisyon kararıyla devredilen taşınırların Taşınır Mal Yönetmeliği, taşınmazların ise Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğe göre giriş kayıtları yapılacak; ayrıca bu taşınır ve taşınmazlar ile diğer varlıklar ve yükümlülükler (borçlar) muhasebe birimince devre ilişkin muhasebe işlem fişi/tutanak esas alınarak ilgili varlık ve yükümlülük hesaplarına ve karşılığında 500-

Net Değer Hesabına borç veya alacak kaydedilerek muhasebeleştirilecektir.

İlçe Belediyesine ait olupta su, kanalizasyon, katı atık depolama ve bertaraf, ulaşım, her çeşit yolcu ve yük terminalleri, toptancı halleri, mezbaha, mezarlık ve itfaiye hizmetlerine ilişkin olmak üzere her türlü taşınır ve taşınmaz mallar ile bu hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik yatırım, alacak ve borçların Büyükşehir Belediyesi ile Su ve Kanalizasyon İdaresine devrinde; devredilen taşınır ve taşınmazların yukarıda bahsi geçen yönetmelikler gereğince devir (çıkış) kayıtları yapılacak; ayrıca bu taşınır ve taşınmazlar ile devredilen diğer varlıklar ve yükümlülükler (borçlar) muhasebe birimince devre ilişkin muhasebe işlem fişi/tutanak esas alınarak ilgili varlık ve yükümlülük hesaplarına ve karşılığında 500- Net Değer Hesabına borç veya alacak kaydedilerek muhasebeleştirilecektir.

Yeni Kurulan Büyükşehir Belediyelerince Yapılacak İşlemler

6360 ve 6447 sayılı Kanunlar ile 14 İl Belediyesi Büyükşehir Belediyesine dönüştürülmüş ve önceden kurulan 12 Büyükşehir Belediyesinin sınırları da il mülki sınırı olarak belirlenmiştir. Bilindiği üzere, Büyükşehir Belediyesi sınırlarının il mülki sınırı olarak belirlenmesi ilk önce İstanbul ve Kocaeli Büyükşehir Belediyelerinde uygulanmıştır.

Buna göre, yeni kurulan Büyükşehir Belediyeleri (il belediyeleri) kapanan belediye, köy ve il özel idarelerinden Komisyon kararıyla devredilen taşınır ve taşınmazların ilgili yönetmelikler gereğince giriş kayıtlarını yapacaklar; ayrıca muhasebe birimince, bu taşınır ve taşınmazlar ile devredilen diğer varlıklar ve yükümlülükleri (borçları) devre ilişkin muhasebe işlem fişi/tutanak esas alınarak ilgili varlık ve yükümlülük hesaplarına ve karşılığında 500- Net Değer Hesabına borç veya alacak kaydederek muhasebeleştireceklerdir.

İlçe Belediyelerinin su, kanalizasyon, katı atık depolama ve bertaraf, ulaşım, her çeşit yolcu ve yük terminalleri, toptancı halleri, mezbaha, mezarlık ve itfaiye hizmetlerine ilişkin olupta, Komisyon kararıyla Büyükşehir Belediyesine devredilen her türlü taşınır ve taşınmaz mallar ile bu hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik yatırım, alacak ve borçlar, bu Belediyece; taşınır ve taşınmazların ilgili yönetmelikler gereğince giriş kayıtları yapılacak; ayrıca bu taşınır ve taşınmazlar ile devredilen diğer varlıklar ve yükümlülükler (borçlar) muhasebe birimince devir almaya ilişkin muhasebe işlem fişi/tutanak esas alınarak ilgili varlık ve yükümlülük hesaplarına ve karşılığında 500- Net Değer Hesabına borç veya alacak kaydedilerek muhasebeleştirilecektir.

Yeni kurulan Büyükşehir Belediyelerine (il belediyelerine) ait olupta, Komisyon kararıyla ilçe belediyeleri ile bağlı kuruluşlara devredilen taşınır ve taşınmazların ilgili yönetmelikler gereğince devir (çıkış) kayıtları yapılacak; ayrıca bu taşınır ve taşınmazlar muhasebe birimince devre ilişkin muhasebe işlem fişi/tutanak esas

alınarak ilgili varlık hesaplarına ve karşılığında 500- Net Değer Hesabına borç veya alacak kaydedilerek muhasebeleştirilecektir.

Yeni kurulacak olan merkez ilçe ve diğer belediyeler ile Büyükşehirle bağılı su ve kanalizasyon idarelerinin kuruluş aşamasındaki idari ve mali işlemleri hususu ayrı bir makalede değerlendirilecektir.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA